

ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ЯК ОСНОВА ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМИ ТЕРИТОРІЯМИ

*Р. М. Курильців, к. е. н., доцент, Львівський національний аграрний університет,
kuryltsiv@ukr.net*

Методологія дослідження. Результати отримані за рахунок застосування методів: системного підходу – для обґрунтування стратегічних напрямів просторового планування землекористування, структурно-функціонального аналізу – для визначення складових системи просторового планування землекористування як основи інтегрованого управління сільськими територіями.

Результати. Виявлено, що інтегроване планування землекористування сільських територій є ієрархічною системою, в межах якої кожен рівень планування забезпечується управлінням послідовних деталізованих рівнів, а інформаційна взаємодія відбувається як в прямому, так і в зворотному напрямках. У свою чергу, планування територіального землекористування сільських територій базується на основі стратегії та є наступним кроком, що деталізує національний та регіональний рівень.

Встановлено, що інтегрований підхід до розвитку сільських територій полягає у комплексному плануванні використання земель усієї територіальної громади на основі землевпорядної документації та плану її соціально-економічного розвитку.

Показано, що саме наявність та жорстке дотримання землевпорядної документації є запорукою сталого розвитку сільських територій.

Новизна. Запропоновано організаційно-інституційну структуру землеустрою, яка дозволяє забезпечити підвищення сукупного капіталу конкретної території при плануванні територіального землекористування сільських територій. Доведено переваги даного підходу в мобілізації людського, соціального та інтелектуального капіталів для прийняття ефективних управлінських рішень.

Практична значущість. Представлений комплексний підхід дозволить об'єднати плани соціально-економічного розвитку територіальних громад сільських територій з просторовою системою землеустрою, що значно підвищить їх достовірність та реалістичність. Це стане важливою конкурентною перевагою сільської громади як в отриманні коштів з державного бюджету у вигляді субвенцій, так і в залученні інвестиційного капіталу для розвитку своєї території.

Ключові слова: просторове планування, сільські території, інтегроване управління, планування землекористування, мультирівневий і мультисекторальний підхід.

Література

1. Третяк А. М. Концептуальні засади землепорядного планування розвитку міського землекористування в умовах децентралізації / А. М. Третяк // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2015. – № 1. – С. 3–13.
Tretiak A. M. Kontseptualni zasady zemlevporiadnoho planuvannia rozvytku miskoho zemlekorystuvannia v umovakh detsentralizatsii. [Conceptual principles of land survey planning of urban land use development under decentralization] / A. M. Tretiak // Zemleustrii, kadastr i monitoring zemel. – 2015. – Vol. 1. – P. 3–13.
2. Сорока М. П. Державне стратегічне планування розвитку регіонів України: теорія, методологія, практика: [монографія] / М. П. Сорока. – Донецьк : Юго-Восток, 2012. – 519 с.
Soroka M. P. Derzhavne stratehichne planuvannia rozvytku rehioniv Ukrainy: teoriia, metodolohiia, praktyka: [monohraphiia] [State Strategic Planning of Regional Development of Ukraine: theory, methodology, practice] / M. P. Soroka. – Doneck: Yoho-Vostok, 2012. – 519 p.
3. Дорош О. С. Теоретико-методологічні засади територіального планування землекористування : [монографія] / О. С. Дорош. – Х. : Грін Д. С., 2012. – 434 с.
Dorosh O. S. Teotetyko-metodolohichni zasady terytorialnoho planuvannia zemlekorystuvannia: [monohraphiia] [Theoretical and methodological principles of territorial land use planning] / O. S. Dorosh. – Kh. : Hrin D. S., 2012. – 434 p.
4. Габрель М. М. Просторова організація містобудівних систем / М. М. Габрель; Ін-т регіон. дослід. НАН України. – К. : А.С.С. – 400 с.
Habrel M. M. Prostorova orhanizatsiia mistobudivnykh system [The spatial organization of urban systems] / M. M. Habrel; In-t rehion. dosl. NAN Ukrainy. – K. : A.S.C. – 400 p.
5. Хумарова Н. І. Екологоорієнтоване стратегічне планування розвитку територій / Н. І. Хумарова. – Одеса : Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2011. – 408 с.
Humarova N. I. Ekolohoorientovane stratehichne planuvannia rozvytku terytorii [Ecologically strategic planning of territorial development] / N. I. Humarova. – Odesa : Instytut problem rynku ta ekoloho-ekonomichnykh doslidzhen NAN Ukrainy, 2011. – 408 p.
6. Про Генеральну схему планування території України: закон України від 07 лютого 2002 року № 3059-III // Офіційний вісник України. – 2002. – № 10. – 22 березня. – С. 146.
Pro heneralnu shemu planuvannia terytorii Ukrainy [On the General Planning Scheme of Ukraine] : zakon Ukrainy vid 07 liutoho 2002 roku № 3059-III // Ofitsiyni visnyk Ukrainy. – 2002. – Vol. 10. – 22 . – P. 146.
7. Про екологічну мережу України: закон України від 24 червня 2004 року № 1864-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 45. – 5 листопада. – С. 1841.
Pro ekolohichnu merezhu Ukrainy [On ecological network of Ukraine]: zakon Ukrainy vid 24 chervnia 2004 roku № 1864-IV // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2004. – № 45. – 5 lystopada. – P. 1841.
8. Територіальний устрій УРСР, як проблема нової політичної системи України [Електронний ресурс] / Вісник Інституту громадського суспільства. – 2012. – № 34. Access mode: http://www.csi.org.ua/wp-content/uploads/-2016/04/Visnyk-34-D_VisnykCSI.pdf.
Terytorialnyi ustriy URSR, iak problema novoi politychnoi systemy Ukrainy [The territorial structure of the USSR, as the problem of the new political system of Ukraine] [Електронний ресурс] / Вісник Інституту громадського суспільства. – 2012. – № 34. Access mode: http://www.csi.org.ua/wp-content/uploads/-2016/04/Visnyk-34-D_VisnykCSI.pdf.
9. Павлов О. І. Сільські території: теоретико-методологічні засади дослідження / О. І. Павлов // Регіональна історія України: зб. наук. ст. – К. : Інститут історії України НАН України, 2009. – Вип. 3. – С. 113-132.
Pavlov O. I. Silski teritorii: teoretyko-metodolohichni zasady doslidzhennia [Rural areas: theoretical and methodological basis of research] / O. I. Pavlov // Rehionalna istoriia Ukrainy: zb. nauk. st. – K. : Instytut istorii Ukrainy NAN Ukrainy, 2009. – Vol. 3. – P. 113–132.
10. Славов В. П. Економіко-енергетична система сталого розвитку сільських територій / В. П. Славов., О. В. Коваленко / Вісник аграрної науки. – 2007. – № 9. – С. 68–71.
Slavov V. P. Ekonomiko-enerhetychna systems staloho rozvytku silskykh terytorii [Economic and energy system of sustainable rural development] / V. P. Slavov., O. V. Kovalenko / Visnyk ahrarnoi nauky. – 2007. – Vol. 9. – P. 68–71.
11. Про схвалення Концепції розвитку сільських територій: розпорядження Кабінет Міністрів України від 23 вересня 2015 року № 995-р // Офіційний вісник України. – 2015. – № 78. – 09 жовтня. – С. 244.
Pro shvalennia Kontseptsii rozvytku silskykh terytorii [On approval of the concept of rural development]: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23 veresnia 2015 roku № 995-p // Ofitsiyni visnyk Ukrainy. – 2015. – Vol. 78. – 09 zhovtnia. – P. 244.
12. Tallinn Declaration 2014 (RU). 8th VASAB Conference of Ministers Responsible for Spatial Planning and Development of the Baltic Sea Region [Електронний ресурс]. – Access mode: <http://www.vasab.org/index.php/ministerial-conferences/tallinn-2014>.
13. Spatial development glossary: European Conference of Ministers responsible for Regional/Spatial Planning (CEMAT) / Territory and Landscape Series, No. 2. – 2007. – 76 p.
14. Дорош О. С. Територіальне планування землекористування в умовах нових земельних відносин: теорія, методологія і практика: дис. ... доктора екон. наук: 08.00.06 / Ольга Степанівна Дорош. – К., 2013. – 438 с.

Dorosh O. S. Terytorialne planuvannya zemlekorystuvannya v umovakh novykh zemelnykh vidnosyn: teoriia, metodolohiia i praktyka [Territorial land-use planning in new land relations conditions: theory, methodology and practice]: dys. ... doktora ekon. nauk: 08.00.06 / Olha Stepanivna Dorosh. – K., 2013. – 438 p.

15. Берданова О. Стратегічне планування місцевого розвитку: Практичний посібник / О. Берданова, В. Вакулєнко // Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. – 88 с.

Berdanova O. Stratehichne planuvannya mistsevoho rozvytku [Strategic planning of local development]: Praktychnyi posibnyk / O. Berdanova, V. Vakulenko // Shveytsarsko-ukrainskyi proekt «Pidtrymka detsentralizatsii v Ukraini – DESPRO». – K.: TOV «Sophia-A». – 2012. – 88 p.

16. Сментина Н. В. Стратегічне планування соціально-економічного розвитку на мезорівні: теорія, методологія, практика: [монографія] / Н. В. Сментина. – Одеса : Атлант, 2015. – 365 с.

Smentyna N. V. Stratehichne planuvannya sotsialno-ekonomichnoho rozvytku na mezorivni: teoriia, metodolohiia, praktyka [Strategic planning of socio-economic development at meso level: theory, methodology, practice]: [monographiia] / N. V. Smentyna. – Odesa : Atlant, 2015. – 365 p.

17. Про землеустрій: закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – 5 вересня. – С. 282.

Pro zemleustrii [On Land Survey]: zakon Ukrainy vid 22 travnia 2003 roku № 858-IV // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2003. – № 36. – 5 veresnia. – P. 282.

18. Land Use Planning: Methods, Strategies and Tools [Електронний ресурс]. – Access mode: <http://www.meso-nrw.de/toolkit/Downloads/gtz-lup.pdf>.

19. The Future of Our Land: facing the challenge [Електронний ресурс]. – Access mode: <http://www.fao.org/docrep/004/x3810e/x3810e00.htm>.

20. Колісник Б. І. Стратегічне планування ефективності функціонування лісгосподарського комплексу регіону: [монографія] / Б. І. Колісник; Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України. – О. : Фенікс, 2008. – 264 с.

Kolisnyk B. I. Stratehichne planuvannya efektyvnosti funktsionuvannya lisohospodarskoho kompleksu rehionu [Strategic planning of efficiency of region forestry sector]: [monographiia] / B. I. Kolisnyk; In-t probl. rynku ta ekon.-ekol. doslidzh. NAN Ukrainy. – O.: Feniks, 2008. – 264 p.

21. Стратегічне планування: навч. пос. / за заг. ред. Л. Л. Приходченко; [уклад. Л. Л. Приходченко, Н. В. Піроженко, С. А. Попов, О. І. Чебан]. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2014. – 193 с.

Stratehichne planuvannya [Strategic Planning]: navch. pos. / za zah. red. L. L. Prykhodchenko; [uklad. L. L. Prykhodchenko, N. V. Pirozhenko, S. A. Popov, O. I. Cheban]. – Odesa : ORIDU NADU, 2014. – 193 p.

22. Фукуяма Ф. Соціальний капітал [Електронний ресурс] / Ф. Фукуяма // Незалежний культурологічний часопис «І». – 2008. – № 53. – Режим доступу: <http://www.ji.lviv.ua/n53texts/fukuyama.htm>.

Fukuiama F. Sotsialnyi kapital [Social capital] [Електронний ресурс] / F. Fukuiama // Nezaleznyi kulturolohichni chasopys «I». – 2008. – Vol. 53. – Access mode: <http://www.ji.lviv.ua/n53texts/fukuyama.htm>.

23. Бондаренко М. Ю. Соціальний капітал як основа розвитку громадянського суспільства [Електронний ресурс] / М. Ю. Бондаренко // Державне управління: теорія та практика. – 2011. – №2. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Bondarenko.pdf>.

Bondarenko M. Yu. Sotsialnyi kapital yak osnova rozvytku hromadianskoho suspilstva [Social Capital as the basis of civil society] [Електронний ресурс] / M. Iu. Bondarenko // Derzhavne upravlinnia: teoriia ta praktyka. – 2011. – Vol 2. – Access mode: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Bondarenko.pdf>.

24. Регіональний розвиток та державна регіональна політика в Україні: стан і перспективи змін у контексті глобальних викликів та європейських стандартів політики: аналіт. звіт / [Колін Меддок та ін.]; Проект ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». – Київ : 2014. – 416 с.

Rehionalnyi rozvytok ta derzhavna rehionalna polityka v Ukraini: stan i perspektyvy zmin u konteksti hlobalnykh vyklykiv ta ievropeiskykh standartiv polityky [Regional Development and state regional policy in Ukraine: state and prospects for change in the context of global challenges and European policy standards]: analit. zvit / [Kolin Meddok et al]; Proekt ES «Pidtrymka polityky rehionalnoho rozvytku v Ukraini». – Kyiv : 2014. – 416 p.